FAMILIE-/ARVERET – VINTEREKSAMEN 2019/2020

VIGTIG INFORMATION OM FAMILIERETSOPGAVENS TIDSFORLØB:

Til trods for opgavens forløb over tid er der i opgaven IKKE tilsigtet spørgsmål om overgangsregler mellem retsvirkningsloven og ægtefælleloven.

Opgave nr. 1

Max og Hester havde været gift i 15 år, da Max kom ud for en ulykke i maj 2014. Han fik udbetalt en mindre erhvervsevnetabserstatning på 60.000 kr., som han satte ind på en opsparingskonto. Han havde samme år efter sin faster arvet 150.000 kr., som han havde investeret i aktier. Ægtefællerne havde allerede forud for vielsen oprettet en formgyldig ægtepagt, hvoraf det fremgik, at arv skulle være modtagerens fuldstændige særeje, og at Max derudover skulle kunne friholde et beløb på 200.000 kr. som særeje. Da Max i juni 2015 fyldte 50 år, hævede han sin pensionsopsparing, som med sine 175.000 kr. lå langt under det almindelige for personer med hans stilling. Han satte pengene ind på sin lønkonto, hvorfra han løbende betalte alle udgifter og jævnligt hævede penge til almindeligt forbrug. Indeståendet svingede, og i februar-marts 2017 var der ingen penge på kontoen.

Max havde et voldsomt temperament, når han havde drukket, og efter et skænderi den 17. marts 2017 slog han Hester, hvilket førte til, at han blev dømt for forsætlig vold mod hende. Max gik i alkoholbehandling, og Hester sagde, at hvis han rørte alkohol igen, ville hun skilles, hvilket han accepterede. Da Max den 31. december 2018 drak vin til maden, ville Hester straks skilles og henviste til den tidligere dom for vold.

Hester besluttede sig dog for at blive hos Max, og han forærede hende i januar 2019 aktiebeholdningen, fordi han havde brudt deres aftale. Han betalte desuden – med de 60.000 kr. fra erhvervsevnetabserstatningen – for en fælles dykkerrejse til Caribien, som parret var enige om at tage på.

Ægteskabet stod dog ikke til at redde, og de indgav begæring om skilsmisse den 12. december 2019 og gjorde boet op samme dag. Der stod da 100.000 kr. på Max' lønkonto, som han ønskede at friholde som pensionsopsparing, ligesom han mente, at han kunne friholde et

beløb på 60.000 kr. svarende til hans erhvervsevnetabserstatning. Max ejede en gældfri bil med en værdi på 200.000 kr. og en ejerlejlighed med en salgspris på 1.100.000 kr., som han havde købt som helt ung for sin børneopsparing og lånte midler, og som han nu lejede ud. I lejlighedens kælderlokale opbevarede Max et varelager til en værdi af 400.000 kr. for en ven. Max ejede desuden et i august 2002 arvet armbånd, som var økonomisk værdiløst, men havde stor affektionsværdi for ham, og som Hester gik med dagligt. Han havde et lån på 1.000.000 kr. med sikkerhed i den udlejede lejlighed, men havde ikke anden gæld. Aktiepostens værdi var nu 350.000 kr. Hester kørte i en lejet bil, som ifølge udlejningsfirmaet var 150.000 kr. værd, og hun ejede parrets bolig. Boligen havde hun købt af sin far for den daværende værdi på 2.200.000 kr., og faderen havde ved salget foræret hende 100.000 kr. af ejendommens værdi med klausul om fuldstændigt særeje. Restkøbesummen havde hun erlagt ved at optage et afdragsfrit lån med sikkerhed i ejendommen for 2.100.000 kr. Siden havde det vist sig, at boligpriserne udviklede sig negativt i området, og boligen var på skiftet 1.900.000 kr. værd.

Havde Hester krav på at blive skilt straks – også mod Max' protest – hvis hun havde sendt begæring om skilsmisse den 1. januar 2019?

Hvordan skal boet deles den 12. december 2019, når de begge ønsker mest muligt, og de er uenige om, hvem der kan udtage armbåndet, men derudover er enige om at udtage egne aktiver og passiver?

Ville det påvirke delingen – og i givet fald hvordan – hvis: Aktierne for 350.000 kr. havde været afhændet, og midlerne brugt på en jordomrejse, som ægtefællerne var taget på efter fælles aftale? Det forudsættes, at de øvrige forhold er uforandrede.

Løsningsvejledning til opgave nr. 1 (familieret):

1. Er Hester berettiget til skilsmisse straks?
Hester kunne oprindelig søge skilsmisse straks med henvisning til Max' forsætlige vold, jf. ÆL § 34, stk. 1, i perioden efter voldsepisoden, men skilsmissebegæringen skal indgives senest et år efter, at hun blev opmærksom på hændelsen, jf. ÆL § 34, stk. 2 – hvilket hun i dette tilfælde straks blev. Et-årsfristen er sprunget, så Hester vil ikke have adgang til direkte skilsmisse med henvisning til voldsepisoden. Det, at hun har sat som betingelse for fortsættelse af ægteskabet, at Max ikke drikker igen, giver hende ikke adgang til direkte skilsmisse imod Max' ønske.

Litteratur: Familieret 2019, s. 76 f.
Alternativ litteratur: Familieret 2017, s. 76.

2. Hvordan skal boet deles mellem Max og Hester?

Ophørs- og opgørelsesdag
Ægtefællerne gør boet op på samme dag, som de indgiver begæring om skilsmisse, hvorfor ophørsdagen og opgørelsesdagen ifølge ÆFL §§ 27 og 28 er den samme, nemlig den 12. december 2019. Det er dermed aktiver og passiver, der er til stede på den dag, der indgår i bodelingen, og det gør de til den værdi, som de har på dagen.

Familieret 2019, s. 258 ff.
Alternativ litteratur: Familieret 2017, s. 254 f.

Ægtefællernes beslutning om "særeje" for en bestemt sum
Da det ikke fremgår klart, om ægtefællerne har besluttet fuldstændigt særeje eller skilsmissesæreje for Max' sumsæreje, kan man pege på, at bestemmelsen ifølge forarbejderne (FT 1989-90, tillæg A, s. 790) må forstås som en bestemmelse om skilsmissesæreje. Det er ikke et krav, at der kan henvises til netop disse forarbejder, og det vil ligeledes være en acceptabel vurdering, at der efter en konkret fortolkning formodes at være tale om fuldstændigt særeje, som ægtefællerne har aftalt det om arv. Punktet tillægges ikke stor betydning i bedømmelsen.

Litteratur: Familieret 2019, s. 165.
Alternativ litteratur: Familieret 2017, s. 165.

Armbåndet
Max kan selv udtage det værdiløse armbånd, da han har arvet det, og det derfor er omfattet af bestemmelsen om særeje, jf. ÆFL § 12, stk. 1, nr. 2, og ÆFL § 12, stk. 2, nr. 2, i ægtefællernes ægtepagt. Hester anvender ganske vist armbåndet, der således udelukkende anvendes til hendes personlige brug, men da det ikke tilhører delingsformuen, er det ikke omfattet af hendes adgang til krydsende udtagelsesret for personlige genstande i ÆFL § 31.

Det er en fejl at inddrage ÆFL § 48 under dette punkt, da genstanden klart ville have været omfattet af § 31, såfremt den havde været omfattet af delingsformuen. ÆFL § 48, stk. 1, nr. 6,

om 'løsøre' anvendes ikke på genstande, der er omfattet af den specielle regel i § 31.

Familieret 2019, s. 275 f. og s. 287, og til orientering om anvendelsesområdet for § 48, stk. 1, nr. 5, s. 294.
Alternativ litteratur: Familieret 2017, s. 271 ff. og s. 283 samt s. 290.

Lejebilen og varelageret i kælderen
Den lejede bil og varelageret i den udlejede lejligheds kælderrum tilhører ikke nogen af ægtefællerne og skal derfor ikke indgå i delingen mellem dem.

Litteratur: Familieret 2019, s. 256.
Alternativ litteratur: Familieret 2017, s. 252.

Max' lønkonto
Max ønsker at friholde de 100.000 kr. på lønkontoen som en pensionsopsparing. Til trods for at beløbet er langt under det sædvanlige for en pensionsordning for personer med Max' erhverv, så kan han ikke friholde pensionen efter ÆFL § 34, stk. 1, allerede fordi beløbet er udbetalt og ikke længere har karakter af pensionsopsparing, jf. ÆFL § 34, stk. 3. *Såfremt den studerende ikke konstaterer, at beløbet har mistet sin karakter af pensionsopsparing ved udbetalingen og derfor falder ind under § 34, stk. 3, skal den pågældende nå frem til, at det udbetalte beløb er forbrugt, hvilket ifølge ÆFL § 34, stk. 2, også gør, at der ikke kan friholdes et beløb fra deling.*

Litteratur: Familieret 2019, s. 305.
Alternativ litteratur: Familieret 2017, s. 301.

Boligen
Boligen er erhvervet af Hester gennem gavesalg, og hendes far har gyldigt bestemt fuldstændigt særeje for den i forbindelse med overdragelsen, jf. ÆFL § 12, stk. 1, nr. 2. Hele ejendommen er Hesters særeje, jf. ÆFL § 23, stk. 1, smh. med § 24, stk. 2. Det følger af ÆFL § 24, stk. 2, at hele aktivet bliver særeje af samme art som de særejemidler (her gaven fra Hesters far), der anvendes til erhvervelsen, når aktivet erhverves dels for særeje og ved gældsovertagelse eller lånoptagelse. Aktivets fulde salgsværdi skal derfor indgå som et aktiv i Hesters særeje.

Gælden med sikkerhed i ejendommen, som af Hester er optaget til erhvervelse af boligen, skal fradrages i særejet, jf. ÆFL § 29, stk. 2, 1. pkt.

Litteratur: Familieret 2019, s. 162 og s. 264 ff.
Alternativ litteratur: Familieret 2017, s. 160 ff. og s. 260 ff.

Den udlejede lejlighed og Max' bil
Lejligheden tilhører Max og er købt for en opsparing. Den er således ikke omfattet af ægtepagten om særeje for arvede midler eller andre af de i ÆFL § 26 oplistede undtagelser, hvorfor den indgår i Max' delingsformue, jf. ÆFL § 5. Det samme gælder for Max' bil. Det lån, som Max har optaget med sikkerhed i lejligheden, fradrages i samme formuesfære som lejligheden, her altså i delingsformuen, jf. ÆFL § 29, stk. 1, 1. pkt.

Litteratur: Familieret 2019, s. 264 ff.
Alternativ litteratur: Familieret 2017, s. 260 ff.

Aktierne
Max har overdraget sine aktier som gave til Hester, hvilket han kan gøre i overensstemmelse med ÆFL § 2, stk. 1. Aktierne var erhvervet for arvede midler, der var særeje ifølge parrets ægtepagt. Aktierne blev som surrogat for de arvede midler også Max' fuldstændige særeje, jf. ÆFL § 25, stk. 1. Da Hester modtog dem som gave, er de for hende ikke omfattet af særejebestemmelsen. De hører derfor til Hesters delingsformue, jf. ÆFL § 5, da de ikke er omfattet af friholdelsesgrundene, som er oplistet i ÆFL § 26.

Har den studerende overset, at aktierne er overdraget til Hester, skal aktierne indgå i Max' særeje. Det er en grov fejl, såfremt den studerende bemærker, at Max "ikke har gjort aktierne til særeje, jf. ÆFL § 23" eller tilsvarende. Som ægtefælle kan man ikke bestemme særeje for en gave, der gives til den anden ægtefælle uden ved ægtepagt.

Litteratur: Familieret 2019, s. 216 ff., samt om forbuddet mod at bestemme særeje ved gaveoverdragelse mellem ægtefællerne, s. 156.
Alternativ litteratur: Familieret 2017, s. 214 ff.

Erhvervsevnetabserstatningen
I udgangspunktet er det korrekt, at Max kunne friholde et beløb svarende til værdien af den udbetalte erhvervsevnetabsforsikring på skiftet, jf. ÆFL § 36, stk. 1, men dette gælder kun i det omfang, midlerne ikke er forbrugt, hvilket de er i dette tilfælde. Max kan således ikke friholde noget beløb i den anledning.

Litteratur: Familieret 2019, s. 315.
Alternativ litteratur: Familieret 2017, s. 311.

Sumsærejet
Max har ifølge ægtepagt sumsæreje for et beløb på 200.000 kr., hvilket er en gyldig særejeform, jf. ÆFL § 12, stk. 2, nr. 4. Ved opgørelsen af Max' bodel står det klart, at han har en positiv nettoformue på 400.000 kr. Sumsærejebeløbet fradrages i Max' nettodelingsformue, og han kan således udtage et særeje på 200.000 kr., jf. ÆFL § 26, stk. 1, nr. 1, og der indgår 200.000 kr. fra hans nettodelingsformue i delingsgrundlaget. *For at få den bedst mulige bedømmelse af dette punkt, forventes det, at den studerende i tekst forholder sig til, at det er et krav for friholdelse af en sum, at der er dækning herfor i delingsformuen.*

Litteratur: Familieret 2019, s. 143 ff. og s. 274.
Alternativ litteratur: Familieret 2017, s. 143 ff. og s. 270.

Hesters negative særeje
Idet Hesters nettosæreje er negativt, fradrages underskuddet i hendes delingsformue, jf. ÆFL § 29, stk. 2, 2. pkt., før restbeløbet kan indgå i ligedelingen. Der indgår således kun 150.000 kr. fra Hesters delingsformue i ligedelingen.

Da Hesters særejegæld har belastet hendes delingsformue på skiftet, kan Max rejse et reguleringskrav efter ÆFL § 38, stk. 1. Kravet er på 200.000 kr., som udgør reduktionen af hendes delingsformue, jf. ÆFL § 38, stk. 1, 2. pkt. Det kan udtages forlods af Max, og det kan udtages af ægtefællernes samlede delingsgrundlag.

Litteratur: Familieret 2019, s. 189 ff., s. 266 og s. 279.
Alternativ litteratur: Familieret 2017, s. 187 ff., s. 267 og s. 275.

Dykkerferien

Det fremgår af opgaveteksten, at Max forærer Hester aktiebeholdningen for at råde bod på den brudte aftale om afholdenhed, og i forlængelse deraf, at han desuden betaler for en fælles dykkerferie. Det kunne have fremgået klarere, at dette hænger sammen med aktieoverdragelsen og har karakter af en samlet gave. Det er derfor ikke nødvendigt at drøfte, om der er tale om en overførsel, der hører under forsørgelsesforpligtelsen, udgør et lån eller kan medføre et berigelseskrav. *Såfremt en studerende ikke ser rejsen som en gave fra Max, vil det være vanskeligt at afgøre, hvilken overførselstype der er tale om, idet teksten ikke indeholder informationer om ægteparrets øvrige økonomiske forhold, herunder hvem der almindeligvis betaler for det løbende forbrug, for evt. rejser osv. I det omfang en studerende (fejlagtigt) indfortolker en tilbagebetalingspligt, så er det afgørende, at den pågældende også når frem til, at dele af Max' erhvervsevnetabserstatning stadig er i behold i form af et surrogat, nemlig Max' tilbagebetalingskrav for Hesters del af rejseudgiften.*

Litteratur: Familieret 2019, s. 315.
Alternativ litteratur: Familieret 2017, s. 311.

AKTIVER/PASSIVER	Max		Hester	
	Særeje	**Delingsformue/ bodel**	**Delingsformue/ bodel**	**Særeje**
Boligen				1.900.000 kr.
Indestående på lønkontoen		100.000 kr.		
Gæld til køb af boligen				÷ 2.100.000 kr.
Lejligheden		1.100.000 kr.		
Lån med sikkerhed i lejligheden		÷ 1.000.000 kr.		
Aktierne			350.000 kr.	
Bilen		200.000 kr.		
Foreløbig netto		**400.000 kr.**	**350.000 kr.**	÷ 200.000 kr.
Korrigeres for sumsæreje	200.000 kr.	**÷ 200.000 kr.**		
Korrigeres for særejegæld			**÷ 200.000 kr.**	
Netto delingsgrundlag		200.000 kr.	150.000 kr.	
Samlet delingsgrundlag **Reguleringskrav (ÆFL § 38)**		350.000 kr. ÷ 200.000 kr. = 150.000 kr.		
Ligedeling af resten **Tillæg af reguleringskrav** **Boslodder**		75.000 kr. 200.000 kr. 275.000 kr.	75.000 kr. 75.000 kr.	

Boslodstilsvaret er på 75.000 kr. fra Hester til Max (275.000 kr. ÷ 200.000 kr.).

Litteratur: Familieret 2019, s. 109, s. 273 ff., s. 277 og s. 279.
Alternativ litteratur: Familieret 2017, s. 109, s. 269 ff., s. 273 og s. 275.

3. Ville det have påvirket delingen?

Forbruget af de 350.000 kr. ville have påvirket delingen. I så fald ville Hester ikke have haft nogen delingsformuemidler, hvorfor hendes underskud i særejet ikke ville skulle fradrages i delingsformuen og derfor ikke kunne medføre et reguleringskrav. Det, at parret sammen rejser på en jordomrejse for midlerne efter aftale, betyder, at forbruget ikke kan karakteriseres som misbrug af delingsformuen.

AKTIVER/PASSIVER	**Max**		**Hester**	
	Særeje	**Bodel**	**Bodel**	**Særeje**
Boligen				1.900.000 kr.
Indestående på lønkontoen		100.000 kr.		
Gæld til køb af boligen				÷ 2.100.000 kr.
Lejligheden		1.100.000 kr.		
Lån med sikkerhed i lejligheden		÷ 1.000.000 kr.		
Bilen		200.000 kr.		
Foreløbig netto		**400.000 kr.**	**0 kr.**	÷ 200.000 kr.
Korrigeres for sumsæreje	200.000 kr.	**÷ 200.000 kr.**		
Netto delingsgrundlag		200.000 kr.	0 kr.	
Samlet delingsgrundlag **Reguleringskrav**		200.000 kr.		
Ligedeling af resten **Boslodder**		100.000 kr. 100.000 kr.	100.000 kr. 100.000 kr.	

Boslodstilsvaret er på 100.000 kr. fra Max til Hester (200.000 kr. ÷ 100.000 kr.).

Opgave nr. 2

Frank og Lone blev gift i 1992. De havde hver et barn fra tidligere forhold. Frank havde datteren Signe, og Lone havde datteren Anna. Ægtefællerne havde oprettet en formgyldig ægtepagt, hvori de havde bestemt: ”Vi skal begge have særeje for halvdelen af alt, hvad vi hver især ejer”. Frank havde et sommerhus i Slettestrand, som han havde arvet efter sin farmor i 1985. Farmoderen havde i testamente bestemt, at sommerhuset skulle være Franks særeje.

Frank døde i februar 2015 efter kort tids sygdom. På skiftet kom det frem, at han i oktober 2014 havde oprettet et formgyldigt notartestamente med følgende ordlyd:

”Da Anna altid har elsket at besøge mit sommerhus, skal hun arve dette.”

Ægtefællernes formue bestod af et hus, som de ejede i lige sameje, og som havde en friværdi på 340.000 kr. Derudover havde Lone en diamanthalskæde til en værdi af 100.000 kr. og indbo for 40.000 kr. Frank ejede desuden en bil til en værdi af 30.000 kr. og et maleri til en værdi af 10.000 kr. Sommerhuset havde en friværdi på 252.000 kr.

Hvordan skal boet deles, når alle ønsker mest muligt? Hvem har ret til at udtage sommerhuset?

Lone mødte i februar 2018 Lars, som hun blev kærester med. Lars flyttede ind hos Lone i juni samme år. I oktober 2018 blev Lone diagnosticeret med brystkræft, og hun måtte stoppe med at arbejde. Lone døde i januar 2020. I Lones hjem fandt datteren Anna herefter et dokument dateret den 1. marts 2019, hvorefter ”*Min kæreste Lars skal arve mit hus, hvor han er så glad for at bo”*.

Huset havde nu en friværdi på 500.000 kr. Halskædens værdi var fortsat 100.000 kr. Derudover fandtes der kun aktiver i boet for i alt 48.000 kr.

Hvordan skal boet deles, når alle ønsker mest muligt?

Løsningsvejledning til opgave nr. 2 (arveret):

1. Ægtefællernes formueordning

Ægtefællerne har bestemt "særeje" om halvdelen af deres aktiver, hvilket de kan gøre med henvisning til reglen om brøkdelssæreje, jf. ÆFL § 12, stk. 2, nr. 3, men det fremgår ikke, hvorvidt der er tale om skilsmissesæreje eller fuldstændigt særeje. Det følger af forarbejderne til særejereformen, jf. FT 1989-90, Tillæg A, s. 790, at anvendelse af udtrykket "særeje" som udgangspunkt skal fortolkes som "skilsmissesæreje". Der må herefter være tale om skilsmissesæreje, jf. ÆFL § 12, stk. 1, nr. 1, der er formuefællesskab ved en ægtefælles død. Ægtefællernes formue skal herefter ligedeles på skiftet, jf. ÆFL § 51.

Litteratur: Familieret 2019, s. 138 f., s. 142 f. og s. 165.
Alternativ litteratur: Familieret 2017, s. 138 f., s. 142 f. og s. 165.

1.1. Franks sommerhus

Frank har arvet sommerhuset i 1985 med en bestemmelse om særeje. Da farmoren er død før 1. oktober 1990, er sommerhuset fuldstændigt særeje, da formodningsreglen i lov nr. 396/1990 § 17 om skilsmissesæreje ikke gælder. Ægtepagten kan ikke ændre farmorens særejebestemmelse, jf. ÆFL § 14, stk. 2, og sommerhusets værdi indgår således ikke ved delingen af boet, jf. ÆFL § 51, nr. 1.

Litteratur: Familieret 2019, s. 165 f., og Arveret 2018, s. 53 ff.
Alternativ litteratur: Familieret 2017, s. 164 f., og Arveret 2018, s. 53 ff.

2. Arven efter Frank

2.1. Arvinger efter Frank

Hustruen Lone og datteren Signe er legale arvinger efter Frank, jf. AL §§ 9, stk. 1, og 1, stk. 1. Steddatteren Anna er alene legatar.

Litteratur: Arveret 2018, s. 37 f. og s. 53 f.

2.2. Hvilket beløb falder i arv?

Ægtefællernes delingsformue består af i alt 520.000 kr. Hertil kommer Franks særeje på 252.000 kr. Lones diamanthalskæde til 100.000 kr. kan ikke udtages forlods efter AL § 11, stk. 1, da dens værdi må antages at stå i misforhold til ægtefællernes formueforhold.

AKTIVER/PASSIVER	M's særeje	M's bodel	H's bodel
Huset		170.000 kr.	170.000 kr.
Sommerhuset	252.000 kr.		
Diamanthalskæden			100.000 kr.
Maleriet		10.000 kr.	
Indboet			40.000 kr.
Bilen		30.000 kr.	
Netto **Boslodsberegning** **(210.000 kr. + 310.000 kr.= 520.000 kr./2)** **Boslodder**	**252.000 kr.**	**210.000 kr.** **260.000 kr.**	**310.000 kr.** **260.000 kr.**

Der falder således 512.000 kr. i arv efter Frank, hvoraf 384.000 kr. (3/4) er friarv, og 128.000 kr. (1/4) er tvangsarv, jf. AL §§ 5, stk. 1, og 10.

Litteratur: Arveret 2018, s. 70 f. og s. 262 f.

2.3. Fordelingen af arven

Da alle parter ønsker mest muligt, kan testamentet ikke udredes, før det er vurderet, om Lone har ret til suppleringsarv, jf. AL § 11, stk. 2. Da Frank dør i 2015, har Lone krav på i alt 720.000 kr. Lones ret til suppleringsarv går forud for Signes ret til tvangsarv og forud for testamentet.

Steddatteren Anna er alene testamentsarving (i dette tilfælde som genstandslegatar), og det betragtes som en grov fejl, hvis der udredes tvangsarv til hende.

Lone modtager en boslod på 260.000 kr., sin tvangsarv på 64.000 kr. (128.000 kr./2) og halvdelen af den del af friarven, der ikke er testeret over (66.000 kr.), i alt 390.000 kr. Da hun ikke har noget særeje og heller ikke modtager udbetalinger efter AL § 11, stk. 3, har hun imidlertid krav på yderligere (720.000 kr. ÷ 260.000 kr. ÷ 64.000 kr. ÷ 66.000 kr.) 330.000 kr. i suppleringsarv.

Beregningen af suppleringsarven kan også foretages således, at man først beregner det beløb, som Lone ville modtage uden anvendelse af AL § 11, stk. 2, og med respekt af testamentet. Lone ville modtage en boslod på 260.000 kr. og dertil 130.000 kr. i arv efter Frank, jf. AL § 9, stk. 1 (512.000 kr. fratrukket værdien af det borttesterede sommerhus på

252.000 kr./2), i alt 390.000 kr. Herefter kan hun kræve 330.000 kr. i suppleringsarv, jf. AL § 11, stk. 2.

Suppleringsarven angriber først friarven, dernæst tvangsarven. Lone vil derfor udtage hele friarven på 384.000 kr. Heraf stammer de 66.000 kr. fra Lones egen friarv, yderligere 66.000 kr. fra Signes friarv og de 252.000 kr. fra den del af friarven, der var testeret over. Herefter mangler hun 12.000 kr. (720.000 kr. ÷ 260.000 kr. ÷ 64.000 kr. ÷ 384.000 kr.), der skal tages af Signes tvangsarv fra delingsformuen (1/8 af 260.000 kr.) på 32.500 kr. Signes resterende tvangsarv er derfor 1/8 af 512.000 kr.= 64.000 kr. fratrukket de 12.000 kr., dvs. Signe arver 52.000 kr. Heraf er 1/8 af 252.000 kr. = 31.500 kr. særejearv.

Både Signe og Lone kan anfægte testamentet, jf. AL § 79, da deres arvelod bliver større, hvis testamentet erklæres ugyldigt som følge af råden i strid med tvangsarvereglerne. Når de alle ønsker mest muligt, skal Signe og Lone anfægte testamentet for at få den tvangsarv, som loven berettiger dem hver især til. Efter udredning af tvangsarv – herunder suppleringsarv – er der ingenting tilbage til fordeling efter det i øvrigt gyldige testamente (som bliver uvirksomt), og det er derfor ikke nødvendigt at forholde sig til, hvilken del af friarven, der angribes først.
Det er en grov fejl, hvis den studerende kommer frem til, at testamentet lider af andre mangler, da det fremgår af opgaveteksten, at testamentet er formgyldigt oprettet, og da Frank, som ejer sommerhuset som sit særeje, har været berettiget til at testere kvalitativt over dette, jf. AL § 91, stk. 2, nr. 1 e.c.

2.3.1. Boopgørelse

Lone	720.000 kr.
Signe	52.000 kr.
I alt	772.000 kr.

Litteratur: Arveret 2018, s. 71 ff. og s. 171.

3. Hvem har ret til at udtage sommerhuset?

Frank har testeret sommerhuset til Anna, men allerede fordi der ikke udredes arv efter testamentet, kan Anna ikke udtage sommerhuset, da hun ikke er indrømmet en udløsningsret efter AL § 59.

Da sommerhuset er særeje, vil Lone alene kunne udtage det for sin arvelod af særejet, jf. AL § 13, stk. 1. Da sommerhuset er det eneste særejeaktiv, og da Signe arver 31.500 kr. af særejet, kan Lone ikke udtage sommerhuset for de (252.000 kr. ÷ 31.500 kr.) 220.500 kr., som hendes særejearv udgør.

Signes arv på 52.000 kr. er ikke stor nok til, at hun vil kunne udtage sommerhuset efter AL § 6, stk. 1, og der er absolut ingen holdepunkter i opgaveteksten for, at sommerhuset skulle have en særlig erindringsværdi for hende, hvorfor hun ikke har udløsningsret efter AL

§ 11, stk. 4. Der er således ingen af arvingerne, der kan udtage sommerhuset, som derfor må afhændes – evt. til en af arvingerne.

Litteratur: Arveret 2018, s. 47 f., s. 72, og s. 83 ff., og Familieret 2019, s. 297.
Alternativ litteratur: Arveret 2018, s. 47 f., s. 72 og s. 83 ff., og Familieret 2017, s. 293.

4. Arvinger efter Lone

Lone og Lars er ikke gift på tidspunktet for Lones død, hvorfor arven skal deles efter AL § 16, jf. § 16, stk. 1, nr. 1-3, modsætningsvis. Dette betyder, at arven skal fordeles mellem Signe og Anna.

Dokumentet dateret den 1. marts 2019, hvori Lone angiver at ville overlade sin bolig til Lars, opfylder ikke kravene til et ordinært testamente efter AL §§ 63 eller 64, og eftersom der er tale om råden over et hus, kan dokumentet heller ikke accepteres som en indbofortegnelse efter AL § 66. Henset til at dokumentet er oprettet 5 måneder efter Lones brystkræftsdiagnose og 10 måneder før hendes død, opfylder det heller ikke kravene til et nødtestamente efter AL § 65. Testamentet er derfor ugyldigt.

Både Signe og Anna står til at arve mere, hvis testamentet bortfalder, og kan derfor gøre indsigelse mod testamentet efter AL § 79.

Litteratur: Arveret 2018, s. 64 ff., s. 171 f. og s. 186 ff.

5. Betydningen af Franks testamente

AL § 16, stk. 5, omhandler betydningen af, at en af ægtefællerne har oprettet testamente. Allerede fordi det fremgår af testamentet, at Anna skal arve sommerhuset, *fordi* hun *"har elsket at besøge"* det, sammenholdt med at sommerhuset ikke længere findes i boet, må det afvises, at Anna i stedet har ret til at udtage et beløb svarende til sommerhusets værdi. Som testamentet er affattet, er der intet, der tyder på, at Franks hensigt har været at give Anna en formuefordel for det tilfælde, at sommerhuset ikke længere er i boet.
Til eksamen forventes den dygtige studerende at nævne AL § 16, stk. 5, men det forventes ikke, at der redegøres nærmere for denne, da aktivet ikke længere findes i boet. Det vil blive betragtet som en kvalitet, hvis den studerende i forlængelse af besvarelsen bemærker, at der ikke er holdepunkter i testamentet for at tildele Anna et sumlegat.

Litteratur: Arveret 2018, s. 37 f., s. 53 f. og s. 305 f.

6. Fordeling af arven

Efter AL § 16, stk. 2, skal boet efter Lone deles ligeligt mellem Signe og Anna. Der falder i alt (500.000 kr. + 100.000 kr. + 48.000 kr.) **648.000 kr.** i arv efter Lone. Signe modtog imidlertid 52.000 kr. i arv efter Frank. Dette beløb skal, jf. AL § 16, stk. 6, beregningsmæssigt tillægges boet og derefter fradrages ved beregningen af Signes arv efter Lone. Den beregningsmæssige arv til Signe og Anna er 648.000 kr. + 52.000 kr. = 700.000 kr. Boet deles med 350.000 kr. til

Anna og 350.000 kr. ÷ 52.000 kr. til Signe, altså 298.000 kr., **i alt <u>648.000 kr.</u>**

Litteratur: Arveret 2018, s. 64 ff.